

Jak vypěstovat květnatou louku

100

Zdeňka Nikodémová
Bohumil Bradna



- zakládání květnaté louky
- nabídka lučních osiv
- rekultivace zanedbaných ploch
- možnosti dotací ze státních fondů

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.





Copyright © Grada Publishing, a.s.

Tato publikace vychází za podpory
Botanické zahrady hl. m. Prahy
v Troji



Botanická
zahrada
Praha

www.botanicka.cz

Zdeňka Nikodémová
Bohumil Bradna

Jak vypěstovat květnatou louku

Vydala Grada Publishing, a. s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz,
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 3992. publikaci

Odpovědná redaktorka Helga Jindrová
Grafická úprava a sazba Eva Hradiláková
Fotografie na obálce autoři
Fotografie v knize a barevné příloze autoři,
Jan Grosman a Magdaléna Staňková-Kröhnová
Počet stran 88 a 8 stran barevné přílohy
První vydání, Praha 2010
Vytiskla Tiskárna PROTISK, s. r. o.
České Budějovice

© Grada Publishing, a.s., 2010
Cover Design © Grada Publishing, a. s., 2010

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými
známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.*

ISBN 978-80-247-2755-4 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-6483-2 (elektronická verze ve formátu PDF)
© Grada Publishing, a.s. 2011

Obsah

Úvod	9
1. Vznik květnatých luk	11
2. Lidé a louky v minulosti	12
3. Květnaté louky dnes	13
3.1 Dopad zemědělské velkovýroby	13
3.2 Provázanost lučních rostlin se živočišnou říší a s celou přírodou	13
3.3 Květnaté louky z pohledu člověka	13
4. Luční rostliny a jejich zastoupení v louce	15
4.1 Luční květiny	15
4.2 Trávy a trávám podobné rostliny	15
4.3 Vikvovité (bobovité) rostliny, neboli jeteloviny	16
5. Zakládání květnaté louky z výsevu	17
5.1 Postup zakládání květnaté louky	17
6. Motýlí louky	22
7. Jiné způsoby zakládání louky, výhody a nevýhody	23
7.1 Ponechání holé půdy samovolnému vývoji	23
7.2 Ponechání travního porostu samovolnému obohacování květnatými druhy	23
7.3 Zakládání louky rozprostřením sena	23
7.4 Druhovité obohacení louky dosažením	24
8. Sečení a péče o květnatou louku v dalších letech	25
8.1 Obnova zanedbané louky	25
8.2 Vliv sečí na louku	26
8.3 Mechanické ošetřování starší louky	27
8.4 Vápnění louky	28
9. Nářadí a stroje k údržbě louky	29
9.1 Travní sekačky – jejich potřebné základní vlastnosti	30

9.2 Velká zemědělská mechanizace a její použití pro hospodaření na loukách	31
9.3 Mulčovače	32
10. Výběr vhodné louky	33
10.1 Přírodní podmínky daného stanoviště	33
10.2 Předpokládaný způsob hospodaření na louce a zamýšlený cíl	33
11. Druhové složení louky	35
11.1 Výběr vhodných druhů do směsi	35
12. Poměrné zastoupení druhů rostlin ve směsi semen	36
12.1 Hmotnost tisíce semen (HTS)	37
12.2 Klíčivost osiva	37
12.3 Vzácházivost osiva	38
12.4 Rychlost vývoje rostlin po vzejití	39
12.5 Zařazení jednoletých druhů „polních plevelů“ do lučních směsí ...	39
12.6 Dostupnost a cena osiva	40
13. Louky v blízkosti lidských sídel	41
13.1 Loučka na části zahrady sekaná klasicky dvakrát až třikrát do roka	41
13.2 Oživení parků	42
13.3 Sídlištní zeleň, lemy a ostrůvky komunikací, zeleň v areálech firem	42
13.4 Venkovský prostor, návěs, prostranství, okolí venkovských chalup a domků	43
14. Volná krajina	44
14.1 Květnaté louky pro zemědělské využití	44
14.2 Květnaté louky pro krajinu s částečným zemědělským využitím, dotace ze státních fondů	44
14.3 Protierozní porosty	45
14.4 Náspy a plochy kolem komunikací v krajině	46
15. Základní luční stanoviště a jejich rostliny	47
15.1 Střední stanoviště	47
15.2 Suchá stanoviště	48
15.3 Vlhká stanoviště	49

16. Druhově pestré porosty nejen na louky	50
16.1 Rekultivační porosty	50
16.2 Porosty do stínu	51
16.3 Porosty a rostliny na střešní zahradu	51
16.4 Jedlá louka	53
17. Osiva luk – nákup, skladování, ekonomika	54
17.1 Ekonomika zakládání květnatých luk	54
17.2 Skladování osiva	55
18. Květnaté louky a děti	56
19. Ukázky druhového složení lučních osiv na zahrady, do parků a lidských sídel	58
19.1 Louky na střední stanoviště pro zahradu, parky a lidská sídla	58
19.2 Louky na zahradu, do parků a lidských sídel na suchá stanoviště	65
19.3 Louky na zahradu, do parků a lidských sídel, na vlhčí a přistíněná stanoviště	66
19.4 Vyšší polohy a vlhčí osluněná místa	67
19.5 Bylinky a jiné rostlinné zajímavosti pěstované bez pletí na záhoně	68
20. Louky do krajiny	70
20.1 Louky do krajiny na střední stanoviště	70
20.2 Louky do krajiny na vlhká místa	73
20.3 Louky do krajiny na suchá místa	76
21. Druhově pestré porosty k rekultivaci	79
22. Druhově pestré porosty na extrémní stanoviště	80
22.1 Střešní zahrada	80
22.2 Květnatý podrost do stínu	82
 Slovníček	 85
Použitá literatura	86

Úvod

Psát knížku o květnatých loukách před padesáti lety, nebylo by mnoho čtenářů. Pestré louky byly všude samozřejmostí a hospodáři se o ně starali, aby měli dostatek píce. Od té doby se krajina změnila. Z přírody zmizely nebo se staly vzácnými dvě třetiny všech druhů české flóry. Lidé se odstěhovali z venkova do měst. Teď se ale začínají pomalu rozvzpomínat na obyčejnou krásu všedních lučních květů, jež mohou rozkvést na malé zahrádce, v prostranstvích měst i ve volné krajině.

Příroda je fascinující. Představme si jen proces neustálého koloběhu od klíčení semen, průběh růstu, rozvíjení květů a zrání nových semen, neustálý pohyb a propojení rostlinného světa se světem živočichů a celou přírodou. Kolik toho ještě nevíme! Jaká síla udržuje na louce pořádek, mezi rostlinnými a živočišnými druhy příměří, že je neustále obnovována pestrost a nezvítězí jen jeden? Jaký záhadný systém udržuje po tisíce a miliony let každý druh květiny, aby se odlišoval od ostatních a přitom si byl sám sobě podobným? Tak byla, je a bude kopretina kopretinou, dokud bude kdesi existovat skupinové jsoucno kopretin.

Před dokonalostí přírody patří člověku jen pokora, sklonit hlavu. Žádný zahradník nic v přírodě přímo nevytvoří. Může být však rozséváčem, může spojovat, může s přírodou spolupracovat. Každý člověk může pak svojí láskou vše v přírodě posilovat a naplňovat smysl její a své existence.

A tak je naše knížka určena pro všechny ty, kteří chtějí znovu s přírodou spolupracovat. Snad si v ní najdou své jak odborní zahradníci, tak potěší všechny milovníky přírody.

Markvartice, 2010

*Zdeňka Nikodémová
Bohumil Bradna*